

פרשת השבוע עפ"י ה"פרי צדיק" וזאת הברכה

ג'ה

9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

1 [מט] וזאת הברכה אשר ברוך משה איש האלהים. מה שנקרא משה איש האלהים דוקא בפרשה זו הענין דאיתא בספרי (הברכה א') שממקום שסיים יעקב אבינו ע"ה לברך את בניו משם התחיל משה לברכן שנאמר וזאת הברכה מוסיף על ברכה ראשונה שבירכן יעקב וזאת אשר דיבר להם אביהם. ויש להבין מה זה סיום ברכות הא אחר שסיים הברכות אמר וזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם. אך כל הפסוק הזה מיותר דהא רואים שזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם ואם נאמר שכוונת הספרי על מה שנאמר איש אשר כבדו ברוך אותם דאיתא במדרש (בראשית רבה צ"ט, ד) והובא בפירוש רש"י שכללן יחד בגבורה וכו' היה די לכתוב כל אלה שבטי ישראל שנים עשר איש אשר כבדו ברוך אותם. אך באמת כמה שבטים שלא ברוך, לשלעון ולוי קינטר וכן לראובן אך התחיל הפרשה הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם והיינו שיכנסו דבריו ללב ועל ידי שאמר להם דברי קינטורים עשו תשובה וזכו לברכה. וזה שנאמר וזאת אשר דיבר להם שהכניס בהם מדת זאת שהוא מדת מלכות (זהו ח"ב ל"ז) ויברך אותם כולם אף אותם שקינטר בירכם בזאת שיכנסו הדברים ללב ועל ידי זה יזכו לברכה. והיינו שיעקב אבינו בעצמו זכה לאספקלריא דנהרא (זהו ח"א ק"כ) והיינו שם הוי"ה אבל לבניו שבטי יה כנסת ישראל לא יכל להכניס רק מדת זאת שהוא גם כן מפורש לעין כמו זה אך הוא לשון נקבה אספקלריא דלא נהרא. וזה היה ברכה אחרונה של יעקב שסיים בה וממנה התחיל משה רבינו שהוא גם כן זכה לאספקלריא דנהרא (יבמות מ"ט) אך להכניס לישראל לא יכל רק מדת זאת אספקלריא דלא נהרא וזה שנאמר וזאת הברכה. ומשום הכי כתב כאן איש האלהים בעלה דמטרוניתא שהופיע בישראל ממדת מלכות מדת זאת:

2 [נא] בכל השנים קורין סדר וזאת הברכה בשמחת תורה והוא יזמן תמיד על פי הקביעות באחד מששת ימי המעשה ולא בשבת מה שאין כן בקריאות של כל הסדרים שנקבעו דייקא ביום השבת. ויש לומר בזה מפני שכל הענין תורה שבכתב הוא רק מקדושה דלעילא מהשפעת ה' יתברך. ולכן קריאת כל הסדרי תורה המה רק בשבת. וכמו שנאמר בשבת (שמות ל"א, י"ג) לדעת כי אני ה' מקדישכם. וזלתי סדר וזאת הברכה אשר ברוך משה שהוא על הכנת תורה שבעל פה שיהיה נתחדש בלב נפשות ישראל לכל פרט נפש לפי בחינתו. ולכן עיקר קריאת סדר זה הוא דייקא ביום שמחת תורה שהוא יום המוכן להתחדשות דברי תורה בנפשות ישראל ודייקא בימי המעשה שהוכנו להתעוררות פעולת האדם מצד אתערותא דלתתא שהוא בחינת תורה שבעל פה.

3 ויש לומר שמרמז גם כן בפרטות של הברכות שבירך לכל שבט בפני עצמו שיתחדשו דברי תורה בלבם לכל אחד לפי שרשו בתורה. וזה שנאמר יחי ראובן שיקבל חיות השפע שלו מדברי תורה ויהי מתיו מספר שיהיה לכל פרט נפש מספר שרשו בדברי אותיות התורה כידוע שיש לכל נפש מישראל שרש את אחת בתורה הקדושה. וכן וזאת ליהודה וגו' ידיו רב לו וכמו שדרשו חז"ל (בבא קמא צ"ב.) כל הפסוק שישא ויתן בהלכה ואסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא.

4 ויאמר ה' מסיני בא וגו' אלו הדברים המה גם כן הקדמה לקנין התורה בלב זה מסיני בא שהוא בחינת ענוה ושפלות וכדברי חז"ל (אבות א', א') משה קיבל תורה מסיני וכידוע מהמפרשים שמרמזו על ענוה וכנזכר בתנחומא (פרשת נח ג') שעיקר קנין תורה שבעל פה הוא דייקא רק במי שפורש את עצמו מתענוגי העולם הזה. וזרח משעיר למו וכאיתא בזוה"ק (ח"ג קצ"ג.) דיהיב לישראל נבזבזין משרי האומות העולם מעשו ומישמעאל. וענין הנבזבזין ומתנן היינו כי בחינת כוחו של עשו הוא כעס ורציחה וכח הזה בעצמו ניתן לישראל על פי התורה והיינו שנצרך בהעולם הזה להיות נמצא בחינת הכעס אמנם דייקא על עמלק שהוא עצם קליפת עשו וכאמרם ז"ל (סנהדרין ל"ט.) מיניה וביה לילול ביה נרגא ולזה נאמר בשמואל (שמואל"א ט"ו, ל"ג) וישסף שמואל את אגג שהוא ענין מיתה אכזרית דייקא השייך לו ולכן נאמר בלשון זרח שהוא רק זריחה מועטת בהעולם הזה לצורך מחיית עמלק אבל לעתיד כשימחה זכר עמלק מכל וכל כמו שנאמר (תהלים ט', ד') האויב תמו חרבות לנצח אז יתבטל גם בחינת הכעס מן העולם מכל וכל.

5 הופיע מהר פארן הוא בחינת כוחו של ישמעאל על התאווה ניתן גם כן לישראל. ועוד יותר כלשון הופיע כי ענין החמדה והתאווה לא יתבטל גם לעתיד לבוא רק שיהיו נקרא לבן כי יהיה נצרך לחדוותא דשמעתתא. וזה רמזו חז"ל (קידושין ל"ג) אם פגע בך מנוול זה היינו היצר הרע של תאווה שנקרא מנוול משכהו לבית המדרש היינו שיכנסו טעם החמדה שיש בענין זה כאמרם ז"ל (סנהדרין ע"ה.) שניתן טעם הזה לעוברי עבירה כמו שנאמר (משלי ט', י"ז) מים גנובים ימתקו אותו הטעם בעצמו יכנסו בדברי תורה.

6 ואתא מרבבות קודש מה שנאמר תיבת ואתא בלשון תרגום יש לומר כי רבבות קודש המה המלאכים שטענו שאין שייכות ליתן פנימיות התורה להעולם הזה ומשה רבינו ע"ה השיב להם כלום יצר הרע יש ביניכם היינו שפשטות התורה אינו שייך רק להעולם הזה. והאמת היה שגם פנימיות התורה ניתנה להעולם הזה כמו שנאמר (דברים ל', י"א) לא בשמים היא וכאמרם ז"ל (דברים רבה ח', ד') שלא נשתיר ממנו בשמים כלום. וזהו פירוש ואתא שכביכול ה' יתברך בעצמו נתלבש עם התורה אצלנו ולכן נאמר תיבה זו בלשון תרגום שאין מלאכי השרת מכירין בו כדי שלא יתקנאו בנו: